

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

V škripclih.

Obstrukcijo, katero so provzročili naši klerikalci v kranjskem deželnem zboru, kaže svoje posledice v vse drugačnem tiru, nego so pričakovali njeni provzročitelji. Začetkoma je upal dr. Šuštersič, da bo šel z glavo skozi zid in bo pri prvem naskoku razbil večino deželnega zbora. A namestu tega so bili razgrajči poslani domov, ne da bi se bila vlada z njimi sploh pogajala. To je bilo veliko razočaranje. Nerazsodni masi ljudstva pa se je pripovedovalo, da se je šlo pri škandalih v deželnem zboru za »ljudske koristi«, da klerikalni poslanci ne nameravajo drugzega, nego dati krmilo kmetu v roke, kar je marsikdo tudi verjel in kar se je marsikomu tudi zelo dopadlo. Po župniščih pa se je šepetalo in namigavalo pri kartah in črni kavi, da je baron Hein od danes do jutri, da prihajajo z Dunaja ugodna poročila, da bo deželni zbor v kratkem razpuščen, da bodo uradniki dobili ukaz, glasovati za klerikalne kandidate, med liberalnim učiteljstvom pa se bo začelo mesarsko klanje. To je trajalo nekako do konca leta 1902.

Ko pa iz vsega ni bilo nič, upalo je vodstvo klerikalne stranke, da začetkom leta 1903 zastane popolnoma deželna uprava, ker po njegovih nazorih velja provizorij le do konca leta 1902. Tu pa je prišlo novo iznenadenje, ko je vlada dovolila s cesarsko naredbo pobiranje deželnih naklad za leto 1903. Takrat je bil dr. Šuštersič v »Slovincu« z vsemi štirimi okoli sebe, žugal s tožbo pri državnem sodišču in s tem, da on ne bo plačeval teh nepostavnih doklad. Obstrukcija tudi sedaj ni razgnala večine deželnega zbora, pač pa so se oglašali razni cestni odbori, v Ljubljano so začele prihajati deputacije, razkladat svojim zaupnikom, v kako bedo so ti potisnili svoje volilce po srboritem svojem postopanju.

V tem položaju se je bližalo v državni zbornici glasovanje o brambeni predlogi. »Slovanska zveza« je sklenila najprej glasovati proti predlogi, in vsi napor grofa Paceja, premeniti ta sklep, so bili brezuspešni. Pred odločitvijo v zbornici pa se je ta sklep preklical in sklenilo se je, zdržati se glasovanja. Dr. Körber je rekel dr.

Šuštersiču dan pred obravnavo: »Glasujte kakor Vam drago, posledice pa pripišite sebi.« In takoj potem se je očitelo dr. Šuštersiču in to ne samo v liberalnih slovenskih, ampak tudi v hrvatskih listih na Reki in v Dalmaciji, da je hotel barantati z glasovi »Slovanske zveze«, da bi pribarantal večino v kranjskem deželnem zboru. Dr. Šuštersič sam je sicer to odločno tajil, ali na vsak način ima sklepanje »Slovanske zveze« na sebi nekaj nerazumnega, in upoštevati je, da je »Slovanska zveza« kmalu potem dr. Šuštersiča odrinila s klubovega predsedstva. Tudi tu je imel torej ta voditelj klerikalne stranke nesrečno roko.

Vse dosedaj navedeno pa preseza »Slovenčev« članek od cvetne nedelje.

Tekom predzadnjega tedna so se vršila med vlado in strankami deželnega zbora pogajanja v tem smislu, da se skliče kranjski deželni zbor okoli Velike noči za nekaj dni, da reši najnujnejše stvari. Ta pogajanja so ostala brezuspešna, in »Slovenec« pravi svojim čitateljem, da liberalci obstruirajo ljudskim koristim, da deželnega zbora ne bo zaradi tega, ker je vlada povprašala tudi liberalce, torej večino, in ne samo klerikalce, ki so v manjšini. ker le ti so ljudstvo. O tem dokazovanju bodo z glavami zmajevali celo po mežnarajah in to tembolj, ker »Slovenec« niti ne pove — za njegove naročnike tega ni treba — kaj da je zahtevala vsaka stranka. Za to pa hočemo mi navesti dotične zahteve.

Klerikalci so zahtevali uravnavo Mirne, podporo vinogradnikom in naklade za cestne odbore, slovenski liberalci kranjski vodovod, Nemci pa nekaj, kar se samoobsebi razume: proračunski provizorij. Torej od nobene stranke se ni zahtevalo nič, kar bi ne bilo v najožji zvezi z ljudskimi koristmi.

Zakaj da so se pogajanja razbila, o tem imamo dvojno poročilo, eno v tem smislu, da je sklicanje odklonila vlada glede na češki deželni zbor. To se nam ne ne zdi verjetno, že zaradi tega ne, ker bi v tem slučaju vlada ne bila provzročila pogajanj. Drugo poročilo pa gre na to, da so klerikalci preprečili zasedanje, ker so se upirali redni rešitvi proračunskega provizorija.

Kakor smo že omenili, je dr. Šuštersič, ko je izšla začetkom leta 1903 cesarska naredba, ki dovoljuje pobiranje naklad za leto 1903, žugal s tožbo pri državnem sodišču in je menda tudi vložil dotično tožbo, pretel je

tudi z bojkotom davkarij. Nam se to grmenje zdi zelo malo nevarno, vendar pa bi moral dr. Šuštersič, če privoli v redno rešitev provizorija, nekoliko odnehati od svoje boguenakosti.

Na vsak način je iz trte izvita klerikalna obstrukcija odgovorna za to, da navedene ljudske koristi trpe škodo.

Ta obstrukcija je kriva, da se podaljšajo v Šenčurju še za nekaj časa tiste nezaslišane in neznosne vodne razmere, kakor so bile popisane v zadnem «Gorenjcu»; klerikalna obstrukcija je kriva, da bo Mirna še nadalje pustošila rodovitna polja in travnike v Mokronoškem okraju, in ta brezvestna obstrukcija je kriva, da se bodo ubogi dolenski vinogradniki še zanaprej selili v Ameriko.

Stari pregovor pravi, da sila kola lomi, ali sila odpira včasih tudi zaprte glave. Če naše dobro ljudstvo tudi sedaj ne izpregleda, kako se njegovi zastopniki brez srca in boljšega čuta igrajo z njegovimi najvitalnejimi interesi, potem mora biti res od Boga zapuščeno. Ko bo naš kmet izprevidel, kak nezaslišan švindel se vganja po klerikalnih listih z «ljudskimi koristmi», potem šele bo obhajal pravo — Veliko noč.

Mestna hranilnica v Kranju.

Kakor smo že zadnjič poročali, odobril je občinski odbor Kranjski v svoji seji dne 24. marca t. l. računski zaključek in bilanco mestne hranilnice za preteklo leto 1902 kot deseto upravno dobo. Ker smo v zadnji «Gorenjčev» številki le mimogrede omenili, da je hranilnica dosegla v preteklem letu zelo lep uspeh, inker se občinstvo gotovo zanima za razvoj in napredek mestne hranilnice, hočemo danes — zvesti dani obljubi — obširneje poročati o hranilničnem delovanju v poslovnem letu 1902.

Kakor smo že zadnjič naznanili, iznaša skupni čisti dobiček hranilnice za leto 1902 znatno svoto **39.712 K 29 vin.**, in to je uspeh, kakršnega hranilnica še ni dosegla v nobenem letu svojega poslovanja, in kakršnega ne bode zopet tako hitro izkazovala. Da se je dosegel tako lep uspeh, pripomogle so pred vsem ugodne razmere na denarnem trgu, katere so se tekom

leta 1902 toliko zboljšale, da so se kurzi vrednostnih papirjev nepričakovano tako vzdignili, da izkazuje hranilnica samo pri vrednostnih papirjih kurzega dobička 19.590 K, potem pa še precej ugodno obrestovanje denarja, naloženega v tekočem računu pri raznih povsem varnih denarnih zavodih.

Iz poročila, predloženega v navedeni seji občinskega odbora, hočemo posneti še naslednje važnejše podatke, iz katerih bode razvidno, kako je hranilnično vodstvo gospodarilo v letu 1902 z denarjem, katerega so mu v oskrb izročili vlagatelji:

Mestna hranilnica je imela v preteklem poslovnem letu prejemkov 2.006.518 K 59 vin., izdatkov pa 1.975.254 K 89 vin., **tedaj denarnega prometa 3.981.773 K 48 vin.**, za 829.593 K 43 vin. več nego v letu 1901.

Na hranilnih vlogah je vložilo tekom 1902. l. 4085 strank 1.022.606 K 20 vin., vzdignilo pa je 3711 strank 845.442 K 43 vin., tako da se je več vložilo nego vzdignilo 177.163 K 77 vin.; ako pa prištejemo k tej svoti še nevzdržene in v letu 1902 h kapitalu pripisane vložne obresti v znesku 106.373 K 11 vin., povišale so se hranilne vloge v preteklem letu za 283.536 K 88 vin.; stanje hranilnih vlog koncem leta 1902 pa iznaša 2.968.592 K 06 vin. in ta svota je naložena na 5181 veljavnih vložitnih knjižicah.

Hipotečnih posojil (na posestva) izplačala je hranilnica tekom preteklega leta 100 strankam 248.162 K 60 vin.; ker se je pa hranilnici povrnilo 100.565 K 29 vin., povišala so se hipotečna posojila v letu 1902 za 147.597 K 31 vin.; koncem leta 1902 je imela hranilnica 1125 hipotečnih dolžnikov, kateri so jej dolgovali skupaj 1.894.605 K 84 vin., to je 63,82% vseh hranilnih vlog. Stanje hipotečnih posojil je bilo tedaj koncem preteklega leta za 410.309 K 81 vin. večje nego polovica, toda za 84.455 K 53 vin. manje, nego sta dve tretjini vseh vlog.

V preteklem poslovnem letu je izplačala hranilnica tudi 1 občinsko posojilo (proti zastavi občinskih doklad); koncem leta 1902 je iznašalo stanje tega občinskega posojila še 11.723 K 79 vin., ali 0,39% hranilnih vlog.

Stanje eskomptovanih menic se je tekom leta 1902 povišalo za 3600 K ter iznaša koncem preteklega leta 7980 K.

Vrednostnih papirjev (efektov) je imela hranilnica koncem preteklega poslovnega leta z ozirom

PODLISTEK.

Naše vstajenje.

Krog in krog še vre srditi boj, ki ga sovražnik zviti med Slovenci bil je vnel, da bi lože jim odvezel domovino bajno lepo, ko med njimi zadivja razprtija, klanje slepo.

Zdaj se lahko krohotá naš sovrag in zre veselo na Slovenije deželo! A ta škodoželjni smeh pač najbrž prezgoden se je, in za svoj dvomljiv uspeh oni, ki čez nemške meje mir kalit k nam bil poslan, je zastoj odlikovan, ker le takih rev večina, ki ne ve, za kaj se gré, je podpora, moč edina njim, ki slabo ji želé, njim, ki so se tuji sili strahopetno uklenili ter zvestó le v laški Rim zrejo njih pogledi plahi čakajoč, kaj bodo jim naročili lačni Lahi; za blaginjo národa

pa več nimajo srcá, in če v Rimu bi veleli: «Hudo shujšal nam je žep, ker preveč smo želj imeli, in storili ta smo sklep, da kristjani po vsem sveti tri dni morajo živeti le od kruha in vodé, a kar bodo pristradali, naj po vas nam izročé, da si bomo pomagali,» naši Rimci bi takoj naskočili narod svoj ter začeli ga strojiti!

Toda kaj nam to je mar, ako v Rimu niso siti?! Narod naš od tam nikdar niti novca še dobil ni, dasi tja že brezštevilni tisočaki so od nas presli v pest gospodi oni, ki naš materinski glas iz svetišč že naših goni kakor da bi ne poznal Bog slovenskega jezika in kot da bi si izbral Laha le za svečenika!

In če se ozremo krog tu domá, ali nadlog tu ne vidimo nikakih?

Ali je slovenski rod srečen in v razmerah takih, da brez lastnih je sirot?

O da bi tako mu bilo, naj bi še naprej nosilo naše ljudstvo v rimski mlin! Ali kaj, ko v pokrajinah, kjer živi slovenski sin, v siromaštvu, v bolečinah brez števila je ljudi! Mislimo le, kaj trpi že samó naš kmet, ki mu je naloženo, da zasé in vse druge prideluje: Komaj zjutraj zažaré tam na vzhodu mu oblaki, že pri delu se poti, in ko se v večernem mraku vroča zemlja ohladi, on ne vtegne še ločiti se od dela ter počiti. A ko hoče mu polje trud ob žetvi poplačati, vse veselje mu zgrené misli, káko zamenjati to in ono za denar, da postal bo gospodar vsaj imetja, ki ostane,

ko z denarjem pomiri razne terjalec poznane. Mnogokrat pa prihrumi huda ura nad nasade, in v trenutkih kmetске nade vse so strte krog in krog!

So pa še nadloge mnoge, ki trpi jih kmet ubog, a najhujše so nadloge zanj in ves slovenski rod one, ki pri nas povsod koreninijo v župniščih. Niti takrat, ko se bil kruti Turek na bojiščih kri slovensko je, ni bil národ naš tako potolčen kakor zdaj, ko naš katolčan brez prestranka dan na dan z rimsko sulico ga suje!

Ves slovenski Korotan v sužnosti zdaj izdihuje, ker so naši Rimci mu vse možé, ki brez strahu tujo silo odbijali, vgonobili in nató ljudstvo Nemcem so izdali, da bi z njihovo močjó v rimski jarem ga vklenili ter po rimsko ga strojili. A ljudje so fige jim pokazali in šli raje

na denarni kurz z dne 31. decembra 1902 za 735.252 K 70 vin., ali 24.76 % vseh hranilnih vlog, in to vsled ugodne kurzne razlike, ki iznaša samo pri teh vrednostnih papirjih 16.514 K 50 vin.

V tekočem računu je imela hranilnica koncem leta 1902 pri raznih denarnih zavodih naloženo svoto 264.562 K 22 vin., ali 8.91 % vseh hranilnih vlog, za 119.115 K 43 vin. manj nego koncem leta 1901.

Vse premoženje (aktiva) hranilničnega upravnega imetja je iznašalo koncem leta 1902 3.018.806 K 13 vin., vsi dolgovi (pasiva) pa 2.984.342 K 94 vin., tako da iznaša čisti dobiček pri upravnem imetju v letu 1902 znatno svoto 34.463 K 19 vin., od katere odpade na kurzni dobiček pri vrednostnih papirjih delna svota 16.514 K 50 vin., na faktični (pravi) dobiček pa svota 17.948 K 69 vin.

Aktiva hranilnične splošne zaklade iznašajo z dnem 31. decembra 1902 svoto 78.777 K 11 vin., pasiva pa 73.528 K 01 vin., tako da iznaša čisti dobiček iz poslovanja splošne rezervne zaklade za leto 1902 svoto 5.249 K 10 vin., od katere zopet odpade na kurzni dobiček 3.075 K 50 vin., na faktični dobiček pa svota 2.173 K 60 vin.

Ako se k čistemu dobičku pri upravnem imetju v znesku 34.463 K 19 vin. prišteje še čisti dobiček iz poslovanja splošne rezervne zaklade v znesku 5.249 K 10 vin., tedaj se pokaže, da iznaša **skupni čisti dobiček za leto 1902 svoto 39.712 K 29 vin.** Od tega skupnega čistega dobička pa odpade na kurzni dobiček 19.590 K, na faktični (pravi) čisti dobiček pa svota 20.122 K 29 vin., in ta čisti dobiček je pred vsem važen za hranilnico.

Faktični skupni čisti dobiček v znesku 20.122 K 29 vin. se je odštel splošni rezervni zakladi, katera se je vsled tega povišala na 75.701 K 61 vin., ali 2.55 % vseh vlog; kurzni dobiček v skupnem znesku 19.590 K pa se je izročil v smislu hranilničnih pravil posebni rezervni zakladi radi pokritja slučajnih kurznih izgub pri vrednostnih papirjih upravnega imetja, oziroma splošne rezervne zaklade.

Ob sklepu tega poročila priporočamo ta domači denarni zavod naklonjenosti slavnih in prečastitih uradov ter slavnega občinstva z uljudno prošnjo, da blagovolijo

v nemško past kot v laški Rim!

Ko tam niso, pa so kraje tu na Kranjskem in drugod, kjer slovenski biva rod, si podvrgli, in gorje mu, ki se vpreči jim ne dá! «Ta brezverec je, le vse mu odvzemimo, kar ima, in kot polha ubimo njega, da pohujševal nam tega ljudstvo dobrega ne bo!» Iz katoliških ust se vpije zdaj pri nas vseprek takó, in godé se hudobije, ki glasno kriče v nebó: Le pogledjmo, kaj pastirji naših duš sedaj počno, kramarji so in oštirji, s sleparenjem in lažmi skupaj vabijo ljudi in mamé jih v hlapce slépe, da ti blaženstva noré, kadar praznijo jim žepe blagoslovljene roké záse in za rimske Lahe!

A kdor naše kmete plahe bolj oskube in ožmé, tisti za zasluge take boljšo faro v dar prejme, in kdor naše narodnjake, ki za borni narod svoj

bijejo nevstrašen boj, bolj grdi in obrekuje in napravlja škodo jim, tisti smelo pričakuje, da ga skoraj Dunaj, Rim obdaruje bogato!

Radi tega v skledo zlátó, iz katere se gosti truma črnih zatiralcev, z vsakim dnem več rok tišči, in krdelo pomagalec, ki za plače jim masné prodadó roké, glavé, iz stanov se vseh nabira. V tem krdelu zdaj vsakdó le katoliške himne svira in na molku, ki lepó krog vratú se mu razsiplje, jagode debele tiplje, zraven pa glasno mrmrá kot da pel bi pesmi svete, kadar z malho se podá ven med delavce in kmete, da ti mislijo, da jih pride obiskat menih in v veselju nad to srečo z lic si brišejo solzé, potlej pa naspó mu vrečo, da zredi se kot prasé!

Ce pa kdo od posvetnjakov v vrsti brumnih teh možakov

hranilnici tudi v prihodnje ohraniti svoje zaupanje ter jej pridobiti vedno večji krog prijateljev in podpirateljev. I. V.

V Kranju, 11. aprila.

Deželni zbori štajarski, koroški in dolnjeavstrijski so sklicani na dan 16. aprila.

Nova deželna predsednika. V pokoj je stopil bukovinski deželni predsednik baron Bourgnignon. Njegovim naslednikom je imenovan princ Hohenlohe-Schillingsfürst. Naslednikom upokojenemu dež. predsedniku na Koroškem baronu Fraydenegga je imenovan baron Hein, brat kranjskega deželnega predsednika.

Revolucijo so uprizorili trgovski nastavljenici v Belogradu. Vlada je namreč izdala ukaz, da morajo imeti trgovski nastavljenici kakor posli legitimacije s fotografijami, da jih lahko potem zapro. Prošnje in ugovori seveda niso ničesar pomagali in vled tega je prišlo do izgrediv, ki so tako veliki, da je moralo miriti vojaštvo. Vojaki so celo streljali. Ubitih je bilo pet oseb, 16 pa ranjenih; neka ženska je bila ustreljena v trebuh.

Državni preobrat na Srbskem. Kralj Aleksander je dne 7. aprila izvršil državni preobrat. Razveljavil je ustavo iz leta 1901 in zakon o imenovanju senatorjev ter razpustil narodno skupščino. Tudi je razveljavil tiskovni zakon, občinski zakon in zakon o sestavi skupščine ter poslovni red za skupščino in senat.

Tedenske politične vesti. Velik socialistični kongres se bo vršil dne 28. in 29. junija t. l. v Lvovu. Udeležje se tega kongresa tudi slovenski in hrvaški socialisti. — Na Nizozemskem je bil dne 6. t. m. proglašen po vsej deželi velik štrajk vseh delavcev in železniških uslužbencev. Vojaštvo straži železnice in kolodvore. — V Trstu imajo precej po praznikih mestne volitve. Slovenska okolica bo volila dne 26. aprila. — Na Dunaju je umrl je dni Anton Kögl, bivši lekarnar v Zagrebu, ki je vse svoje premoženje, znašajoče 150.000 kron, zapustil v narodne in dobrodelne namene. — V francoski zbornici je razkril socialist Jaures zanimivosti iz Dreyfusove afere, ki vzbujajo po vsem svetu veliko začudenje.

Dopisi.

Iz kranjske okolice. Kakor so se pred leti ustanovljala konsumna in enaka klerikalna društva po deželi, tako se sedaj snujejo in ustanavljajo izobraževalna društva,

grešnika je izpoznal, ki duhovne še nedavno sramotil je in psoval s «kozli» po gostilnah javno, in če bivših grešnih zvez provzročitelji so vmes, tega kmet ne sme verjeti! In zató se z vso močjo mora vničiti, zatreti časnike, ki to in tó od vojščakov cerkve svete nosijo med verne kmete!

In škof, ki doslej se mu ni posrečilo hotelo, da bi Rimu, Dunaju v sužnost kranjsko dal deželo, zdaj tovarno si gradi, da iz naše bi mladine s časom nakoval si v nji janičarjev na stotine ter z njih četo pomandral teh hudobnežev «druhal», ki namen mu izpodbija. Ker škofova kovačija velikanska stavba bó, stala bo do izvršitve tisočakov sto in sto; ker pa le priporočitve teh ne vlečejo na kup, škof iznašel novi strup za slovenske je mošnjice:

Po cerkvah je razglasil, da vse kranjske bo ovčice z lastnim davkom počastil! V svrhu to sedaj na vsake mesce tri podi prosjake svoje z malhami brez dna od družine do družine, in da več se jim podá, lažejo na vse načine, koliko sreč in dobrot vspalo črez ves naš rod iz škofovih šol se bode! Naš kmet pa verjame vse ter predale in posode praznit zanje urno gre; a to zdravi prepočasno škofovo blagajno prazno, in vsled tega tu že naj raj ponudi se bolnikom, ki imajo cvenka kaj ter ga svojim spovednikom za «zavode» izročé!

Narod naš od dne do dne koplje si takó grob rani, kamor kmalu položé vneti rimski ga tlačani, če ga skoraj ne zbude iz omotice k zavesti naši rodoljubi zvesti!

Toda čujte, kaj ječi tam obupno in proseče,

Vendar so v enem oziru slednja bolj potrebna, ker ravno klerikalizem je naše ljudstvo na deželi čisto izpridil ter nahujskal zoper liberalce, in sicer tako, da so nekatere vasi čisto podivjane ter je vsled tega izobrazba in omika ljudem bolj potrebna kakor vodaribi. Klerikalci so torej zopet na delu. To pot so se spravili nad mladino. Prišli so do prepričanja, da jim zna mladina obrniti hrbet in vsled tega so začeli z izobraževalnimi društvi, da isto še pravočasno rešijo in da jo priklenijo h klerikalnim jaslom. Tako so v kratkem času ustanovili taki društvi v Voklem in Senčurju. Kako da so fantiči iz Vokla potrebni izobrazbe, povedala bi gotovo najlažje »pjekjetakjava«, v Senčurju pa Bunder. Če bodo hoteli klerikalci take neizobražene pripeljati na pravo pot, imeli bodo mnogo dela in truda in marsikdo jim bo hvaležen. Ustanovitev izobraževalnega društva v Voklem ni bila sijajna, pač pa v Senčurju. Počastila sta občni zbor neizogibni Koblar in mali Lampek. Slednjemu je bilo videti, da ima nekaj na vesti. Ko se je peljal skozi Kranj, zavil je bil — kakor sem slednjič čul na sejmu v Kranju — čez ušesa, da bi ga nihče ne spoznal in je bil podoben popolnoma majhnemu noju. Koblar pa se je pripeljal v vsej eleganci — s konjiči, ki vozijo gnoj. Tako sta ta dva veljaka častno zastopala svoje »imenitne« ideje na občnem zboru. Iz srca privoščimo klerikalcem to društvo, duhovnikom pa priporočamo, da se trdno primejo dela in izobrazujejo ljudi, da bodo olikani. Seveda se morajo nekateri izmed njih poprejšje izobraziti, da bodo tako sposobni izobrazovati druge. Naših somišljenikov jim ne bo treba, ker so dosti izobraženi. Enaka društva mislijo ustanoviti tudi v Olševku in kakor poročajo klerikalni listi, komaj pričakujejo, da se tako društvo ustanovi. Predsednik bo mož, ki ne zna ne brati in ne pisati. Take torej je treba povsod voliti predsednikom, da društvo more napredovati. Le tako naprej!

Učiteljski shod v Ljubljani.

Nad 500 učiteljev in učiteljic iz cele Kranjske je prihitelo pretečeno sredo v belo Ljubljano, da v stolnem mestu dežele povedo odločno na ves glas, ne samo kompetentnim faktorjem, nego predvsem vsej javnosti, da vzpričo sramotne plače in vedno naraščajočega trudapolnega dela ne morejo in zato tudi niso več voljni prenašati obupne razmere, ki tako razkošno kraljuje v njih vrstah.

kaj v bližini že hrumi, tako ljuto in grozeče? To glasovi so družin iz slovenskih pokrajin, ki tako lepó ti blagi naši Rimci jih vodili po katolški so podlagi, da so vse od njih zvalili ter beraške palice dale so propalice v roke kmetskim prebivalcem! Zdaj ti krik ženó in stok proti svojim izdajalcem ter jim iz sleparskih rok rimska pulijo bodala, da jih ž njimi bo plačala moč sestradih pesti!

Glejte, že beže s planjave siti bratovske krvi, in za njim se žuljave roke jezno dvigajo! Mnogi, ki še pitaajo slépo zatiralce svoje, pa se zavedó, ko zró zapeljanih take boje, in k njim stopijo v vrstó.

Vedno večja so krdela, ki iz mest, trgov in sela izdajalce národa našega podé kot jezni

Kerubi, in kdor imá za ta narod kaj ljubezni, rok naj križem ne drži! V boj viharji zanj, v boj vsi, ki jim mar je njega zmagá, saj le pollej, ko on bo prost domačega sovraga, pred tujčinom bo lahko branil drago imovino, svojo zlato domovino! Torej v boj za narod svoj vsi, ki boljših dni želé mu, in le On, ki mu obstoj zagotovil, ko je njemu govorico lastno dal, naj mu bo gospodoval, a ne Rim zatirajoči!

Bog, najvišji naš gospod, ti nam znáge dan odloč, in naš mukotrpní rod bo vesel slavil vstajenje v lepše, srečnejše življenje ter érez hrib in plan glasno slavo ti zahvalno pel, da si s svojo pomočjó večne smrti ga otel!

V Kranju o Veliki noči 1903.

„Gorenjec.“

Shod se je pričel omenjenega dne ob 1/2 10. uri zjutraj v dvorani »Mestnega doma«. Ta shod so počastili s svojo navzočnostjo dež. poslanci gg.: Arko, Hribar, Mejač, Ciril Pirc, Povše, Pogačnik, Košak, dr. Zitnik, baron Lichtenberg, nadalje podžupan vitez Bleiweis, svetnik deželne vlade vitez Kaltenegger, deželni šolski nadzornik Hubad, ravnatelj: Levec, Senekovič in Šubic ter nekaj okrajnih šolskih nadzornikov in ljubljanskih občinskih svetnikov.

Predsednik pripravljalnega odbora g. nadučitelj Gabršek pozdravi v svojem nagovoru prav prisrčno prvi skupni sestanek kranjskega učiteljstva.

Gospod učitelj Likar predlaga nato v ime solidarnosti vsega navzočega učiteljstva, da se voli z vzklikom za predsednika g. nadučitelj Gabršek, za podpredsednika gg. Jaklič in Scheschark, za zapisnikarje pa gospica Miklavčič, g. realčni profesor Schrautzer in g. Furlan.

Za tem povzame besedo predsednik, ki zlasti naglašá, da je nastala z regulacijo učiteljskih plač še vidnejša razlika med plačami uradništva in učiteljstva. Postavodajalnemu zastopu hoče dati to zbrano učiteljstvo odkrito sliko svoje revščine s trdno nado, da tega ne bosta prezrla ne deželna vlada in ne deželni šolski svet. Nekako tako je govoril tudi v nemškem jeziku. Ko je opravičil še odsotnost deželnega predsednika barona Heina, deželnega glavarja pl. Detele in deželnega odbornika dr. Tavčarja ter poslanca dr. Majarona, je prečital pismi, v katerih opravičujejo svojo odsotnost gg. dr.: Ferjančič, Schaffer in Schöppel.

Edina točka dnevnega reda je bila »Zboljšanje učiteljskega položaja«.

Prvi je govoril g. Eng. Gangl kot član »Slovenskega učiteljskega društva«, ki pa je bil že ob nastopu burno pozdravljen. Povdarjal je, da so to učiteljstvo, ki zboruje sedaj v tem poslopju, združile brez vsake večje agitacije tiste vnebokričeče gmotne razmere, radi katerih ne more kranjsko učiteljstvo nikamor več naprej. Naša potrpežljivost je priklopila do viška in vsi smo edini v tem, da se godi učiteljstvu v naši kronovini huda stiska, ker ga puste poklicani faktorji stradati. (Viharno odobravanje.) Naga, sama gola žrtev smo, krvava daritev, položena nehvaležni domovini na oltar. (Klici: Res, tako je!) Učitelji smo edini lahko ponosni nato, da prednjačimo mej prosjaki. (Glasno pritrdjevanje.) Obljube so ostale zgolj obljube, (Klici: Sramotno!) a draginja je taka, da se poizgube naše plače popolnoma v njenih neusmiljenih zahtevah. Kdor ne verjame bedi učiteljstva, naj se nazorno prepriča o tem! Ob samih idealih dandanes ni možno živeti! Žalostno je za istega, ki ne pomaga vzgojitelju svojih otrok. Vse polne izgovorov imajo, a nekaj jim manjka in to priznajmo brez ovinkov: »Src nimajo za nas, src! (Dolgo trajajoče in znova se ponavljajoče ploskanje.) Od nas se zahteva vedno več mogočih in nemogočih stvari, a primerne plačila nam ne dajo. Dela nam nalagajo toliko, da se nam šibe kolena, a kruha nam ne dajo. (Klici: Žalostna resnica!) Vrhutega pa se v zadnjih dneh še vedno onečašča kranjsko učiteljstvo tudi s tem, da se vsprejemajo v naše vrste možje, ki so vse drugo prej kakor pa vzgojitelji. (Klici: Škandal! Proč z njimi!) In tako pridemo konečno do resignacije! Več kot uboštva nam ne morejo vzeti, več kot takega dela nam ne morejo nakladati. (Hrupno, dolgotrajno odobravanje.) Pred javnost ne prihajamo več s prošnjo, (Klici: Prav dobro!) ampak z zahtevo, ki je utemeljena v § 55 državnega šolskega zakona! Vsaj znamo dobro, da, če le malo napačno pogledamo, že švigne bič po naših hrbtih. Take razmere ustvarjajo iz krotkih jagnjet razkačene volkove. Skrajni čas je, da se naše delo in zahteve spravijo v harmonično skladje! Kranjsko učiteljstvo ne bo zadovoljno prej, dokler se njegove plače popolnoma ne zjednačijo plačam državnih uradnikov v zadnjih treh razredih. Kranjsko učiteljstvo ne bo mirovalo prej, dokler tega ne doseže, a bo poleg vestnega službovanja slej kakor prej služilo domovini in ugledu, katerega je dolžno. (Frenetično odobravanje.)

Konec ...

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vesele velikonočne praznike želi vsem p. n. naročnikom, dopisnikom in podpornikom lista

uredništvo in upravnništvo «Gorenjca».

Vabilo na naročbo. Pričeli smo drugo četrtletje. Vsled tega se enkrat prav vljudno prosimo vse one, katerim je potekla naročnina, da čim prej izvolijo vpslati denar za nadaljnje pošiljanje lista. Obenem se obračamo tudi na prijatelje in somišljenike, da pridno razširjajo list in mu pridobivajo novih naročnikov.

Na sramotilnem odru. Zopet nam je poročati o dogodku, ki živo priča, kaj bi počenjali naduti klerikalci, ako bi dobili vso oblast v roke. Izvedeli smo o slučaju, ki se nam je pa zdel tako neverjeten, da ga nismo hoteli prej zabeležiti, dokler se nismo prepričali na lastne oči, kaj vse premore klerikalna impertinenca. Čujte tedaj in stimate! V Smledniku pod Kranjem imajo seveda tudi Marijino družbo za fante in dekleta. Družba ima v smledniški cerkvi svoj oltar s soho lurske matere božje. Na desni strani oltarja se nahaja tabla, na kateri se umrli člani priporočajo vernikom v molitev, na levi je pa pritrjena druga tabla, ki predstavlja novodobni «pranger», na katerega se postavljajo garjeve, iz družbe izbacene ovce. Tu berete črno na belem: **«V molitev se priporočajo iz Marijine družbe izključeni»** in tem besedam slede imena vseh onih neubogljivih Marijinih otrok, ki po mnenju dotičnega prečastitega gospoda društvenega «voditelja» ne spadajo več v krog neomadeževanih devičarjev in devičaric. Prav sedaj v velikem tednu, ko prihaja v cerkev največ ljudstva, se izpostavlja na smledniški proskripcijski deski 15 izključenih javnemu zasramovanju. Poleg nekaterih imen je zapisana še vas in hišna številka. Lahko si mislimo, koliko jeze, žalosti, sramu, pohujšanja in prepira provzroča to nečuvno početje med občinstvom in kar vidimo, kako hinavske tercijalke v cerkvi in zunaj cerkve kar s prstom kažejo na obsojence. Ali živimo mar v srednjem veku? In naše «dobro ter verno ljudstvo» voljno prenaša to nezasišano sramotenje. Tudi mi priporočamo uboge žrtve prepotentnih popov v molitev, da bi jih Bog razsvetlil in da bi na zatožno klop posadili fajmoštra, ki dovoli v cerkvi obešati tako lumparijo in kapelana-voditelja, ki si drzne na tako surov in brezobziren način javno izročati ljudi sramoti. Pripomnimo le še toliko, da je župnik v Smledniku znani stiskač Karlin in da je bil do zadnjega časa voditelj smledniške Marijine družbe naš dobri stari znanec kapelan Hybášek. Hybášek je tisti mož, ki je lani ob birmovanju sprejel škofa na čelu kmečkega banderija in ki se je za časa svojega službovanja v Smledniku obnašal tako, da bi se bil brez skrbi lahko kot prvega zapisal na smledniški «pranger». Z ozirom na vse te zasluge je menda tudi dobil ravnokar lepo kapelansko mesto v Kranju. Morda bo poskušal tudi v Kranju uvesti tako proskripcijsko desko? No, tak fant pod Koblarjevim nadzorstvom lahko še kaj postane!

Zabam v slovo. Ko je «Slovenec» udaril na veliki boben zaradi znanega baron Schwegljevega pisma, ki ni bilo v nikaki zvezi z vodstvom narodno-napredne stranke in v katero je prišel dr. Ferjančič kakor Pilat v vero, takrat tudi tukajšnji katoliški junaki, ki so v zadnjem času postali nekam pohlevni, niso hoteli zaostati za škofovim glasilom. Žabe so videle vola in hotele so mu postati enake, napihovali so se, da, izkušale so istega se preupiti. In nastalo je silno reglanje v domači luži v «Slovenskem Listu», kakor da Kranj gori kar na štirih koncih, ali kakor da je pri nas nastal punt radi groznega «izdajstva». Žabe so dajale duška «do dna užaljenemu srcu nad zvršenim izdajstvom», ogorčene so napisale domačo nalogo v podobi odprtega pisma, pljusale so blato na liberalce in njih glasila, domišljavale so si, da rešujejo domovino in raz raztrgan plot zadnjega «Slovenskega Lista» kliče s patosom napihnena krota: «Še Gorenjska ni propala, dok mi živimo!» Če pri tem napornem delu ni počila, se ima zahvaliti le svoji izredno trdi koži. K sreči se je razlegalo to krokanje le v

«Slovenskem Listu», doma v Kranju so pa ljudje mirno spali, ker so dobro vedeli, da ni nikake nevarnosti, «dok» stoje na braniku domovine hrabri čuvaji in absolutni narodnjaki Koblar, različni Potuški in Sinki. In sedaj, ko se je izkazalo, da se je pri vsi zadevi šlo le za «žabjo volno», zarile se bodo naše domišljave žabice zopet v blato. In tako je prav! Žabe so le v postu dobre, krota pa še takrat ne.

II. peš-izlet «Gorenjskega Sokola» v Medvode odpade na velikonočni ponedeljek, ker je ta dan večina članov odsotnih.

Kapelan Kos ne more preboleti, da ob prihodu škofovega birmovanja v Kranju nekateri niso razobesili zastav. To je pokazal javno ta teden v neki tukajšnji gostilni. K mizi se je prisedel 84 letni starček, mož vreden vsega spoštovanja in časti. Kapelan Kos vpraša tega gospoda, kdo da je. Ta mu pove svoje ime. Kos pa pravi: Prej sem pustil delati vse pri Vašem nasledniku, od tega časa pa, kar ni razobesil zastave, pa nič več in od sedaj naprej bom opomnil še svoje kolege na to, da pri vas ne bodo več pustili delati. Pripomnil je, da ni dotični dober kristjan, ki ni takrat razobesil zastave. Sivi starček mu je mirno odgovoril, da tudi Kos ni dober kristjan, ker delavcem odjeda kruh, kajti po njegovem mnenju je to pregrešno. Toda kapelan Kos mu reče, da to ni greh. Ni čuda toraj, da je menda hotel prikriti nerednosti pri cerkljanski posojilnici, kar baje po njegovem mnenju tudi ni pregrešno. Lepi božji namestniki so to, in Bog jih mora biti zelo vesel.

Iz Dvorjan pri Cerkljah se nam poroča, da se dela Menarčev ta kunštni Janez nekako norčavega, ker meni, da mu bode pri sodnijski obravnavi v Ljubljani dne 11. aprila t. l. kaj pomagalo. Pije, kar se da, sedaj si je pa še polomil roko, najbrž mu je to nekdo drugi provzročil, ali on o vsem tem noče vedeti ničesar, ker mu to boljše kaže. Navihan je Janez, toda upajmo, da ne bo prekanil sodnijskih organov.

Iz Cerkljan. Okrožni zdravnik dr. Avgust Mayr meni zapustiti Cerklje in se naseliti v Senčurju. Po našem mnenju bi bilo to v veliko škodo obširni občini cerkljanski. Ali bo srenjski odbor cerkljanski to dovolil?

Kaj to pomeni? Uradna «Laibacher Zeitung» je v svoji 80. številki z dne 9. t. m. poročala tudi o učiteljskem shodu. O govoru g. E. Gangla pravi, da je slikal učiteljstvo «in den düstersten Farben». Glede govora samega pa piše doslovno: «Auf eine vollständige Wiedergabe der Rede verzichten wir, und zwar im Interesse der Lehrerschaft selbst.» Gospodje učitelji, ali ste slišali urednika-učitelja, ki je svoj čas tudi grudil trdi kruh ljudskošolskega učitelja, kaj piše o Vašem shodu za zboljšanje plač?

Veselico prirede pevci «Prostovoljnega gasilnega društva» v Stari Loki na velikonočni ponedeljek, dne 13. aprila 1903 v prostorih gospe Mar. Jelovčan. Vspored: 1.) Dr. Gustav Ipavec: «O mraku», poje moški zbor; Anton Hajdrih: «Jadransko morje», poje moški zbor. 2.) Kuplet «Beraček», poje Leop. Skušek. 3.) Umor v ogljarski ulici. Burka v enem dejanju. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži 60 vin., stojšča 30 vin. K obilni udeležbi se najuljudneje vabi.

Oratorij «Sv. Francišek». Naše prvo glasbeno društvo, dična «Glasbena Matica» v Ljubljani, izvajala bode dne 22. in 23. aprila t. l. v stolni cerkvi ljubljanski umetniško skladbo «oratorij Sv. Francišek». Dolžnost vsakega glasbenega prijatelja je, da se takrat popelje k temu umetniškemu koncertu. Ker radi pomanjkanja prostora že danes ne moremo prinesiti obširnejšega poročila o tem, prinesemo našim čitateljem nekaj črtic slavnega skladatelja P. Hartmana v prihodnji številki v podlistku.

Križem sveta.

O klerikalni posojilnici sv. Vavla. Nek češki list poroča: Kakor znano, znaša sedaj primanjkljaj v češki klerikalni posojilnici sv. Vavla 9 milijonov kron. Kako je ljudstvo obupano, da je prišlo ob svoje krvavo prihranjene denarje, kaže naslednji slučaj: Te dni je prišel v posojilnico sv. Vavla gospod, ki je položil več knjižic na pult, da se zaznamujejo za prodajo po 50 %.

Ko je odložil ruto, katero je imel ovito za vratom, jame stokaje pripovedovati: Jaz sem župnik na deželi in sem živel s svojimi verniki vedno v miru in prijateljstvu. Prišli so me vprašati za svet in dobili so ga. Če so me vprašali, kje naj vložijo svoj denar, priporočal sem jim, naj ga vložijo v posojilnico sv. Vavla, saj ta je pod varstvom sv. Vavla in jo je vodil duhovnik. Vse sem verjel, samo to ne, da bodo upniki pri tem zavodu opeharjeni. Toda prišlo je drugače. Danes sem v svoji župniji garjeva ovca, katero vsakdo preganja. Cerkev je odslej prazna. Včeraj je prišlo nekaj mojih farnih otrok k meni, toda ne za svet, temveč vrgli so mi zasramovaje me vložne knjizice nesrečne posojilnice pod noge. Te knjizice Vam prinesem tukaj. Hočem namreč rešiti, kar se sploh še rešiti dá. Odkrito moram priznati, da se po dogodkih zadnjega časa sramujem, da sem duhovnik in vsled tega nosim to ruto okrog vratu; jaz namreč nočem, da bi vsakdo v meni spoznal katoliškega duhovnika. Odkar mi je umrla pokojna mati, nisem se jokal, po strašnem propadu posojilnice pa jokam noč in dan.

Kobilice ustavile vlak. Francoski urednik, ki se je vračal s svojega potovanja v Diré-Davuah, poroča o zanimivem dogodku: Vlak, v katerem se je vozil, se je zadaj mostu pri Chebele nakrat ustavil. Stroj ga ni mogel več vleči, in kolesa so se vrtila, ne da bi vlak mogel naprej. Vsa proga je bila pokrita z gosto množico kobilic, in kolesa vlaka so zmečkala toliko teh malih živalic, da so bila z debelo masno tvarino prevlečena, kar je bila posledica, da se kolesa niso mogla prijeti železniških šin. Vsa okolica se je zdela, kakor da bi bila pokrita z rumeno preprogo. Konečno so nasuli kamenja in peska, da bi mogel naprej vlak, ki se je začel počasi pomikati navzgor, toda kolesa so zopet odpovedala, železniški vlak pa je zdrsnil nazaj. Ker je bila tudi zavora polna peska, se je mislilo, da je nesreča neizogibna. Toda posrečilo se je vendarle, da se je z velikanskim trudom ustavil. Tako je imel vlak vsled kobilic več ur zamude.

Razne vesti. Nadškof sarajevski dr. Stadler bo moral zaradi znanih spletk z Mohamedanci odstopiti. — Mesariji v Pragi so sklenili podražiti meso za 20—28 vin. pri kilogramu. — Na Češkem je zapadel nad meter visok sneg. — V Berlinu je ustrelil nek poročnik v vojašnici svojo 19letno ljubico in še samega sebe.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu marcu 1903 je vložilo 395 strank K 151.384.65, dvignilo pa 397 strank K 71.334.01, 4 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil K 6.720.—. Stanje vlog iznaša K 3.088.327.61, stanje hipoteknih posojil K 1.911.009.05 in denarni promet K 534.659.92.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu marcu je 212 strank vložilo K 62.257.59, 164 strank dvignilo K 39.232.04; strankam se je izplačalo posojil K 18.400.—, denarni promet K 287.346.33.

Tedenski sejem v Kranju dne 6. t. m.

Prignalo se je 225 glav goveje živine, 8 telet, 8 prašičev, 2 ovac, — kozlov, — buš, — konj. — 50 kg: pšenice K 7.50, prosa K 8.—, ovska K 6.—, rži K 6.50, ajde K 8.—, ječmena K 7.50, krompirja K 2.30.

Bila je zasluga rajnega župnika Kneippa, da je prvi opozoril na zdravstveno tako imenično sladno kavo, ki jo je potem Kathreiner s posebnim izumom izvajal tako izorno z okusom zrnate kave. S tem pa se še danes ta edino pristna »Kneippova kava« tako bistveno razlikuje od vseh podobnih izdelkov in zato je tudi župnik Kneipp firmi Kathreinerjevi izključno in za vse čase podelil pravico, da za svojo Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo uporablja njega ime in sliko kot varstveno znamko. Vendar pa se na škodo občinstvu kar oprazen ječmen ali pivovarski slad po krivem prodaja za »Kneippovo kavo«. Da se varujete škode, zahtevajte vselej izrecno pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo v izvornih zavojih z varstveno znamko »Župnik Kneipp« in z imenom »Kathreiner«.

Hiša

na Koroški Beli št. 20, ki stoji četrt ure od kolo-dvora blizu tovarn, s hlevom, vrtom, 2 gozdoma s seno-žeti se prostovoljno prodaja.

Več se izve pri lastniku na Koroški Beli št. 95.

83—1

Poslano*)

gosp. Wlassaku, kapelniku »Meščanske godbe« v Kranju.

Poslali, ali boljše rečeno vsilili ste mi izživajoče pismo, v katerem ste se podpisali kot »profesor in dipl. kapelnik«.

Bodite tako prijazni in izvolite mi pred vsem na tem mestu sporočiti, kje in kako se pri nas v Avstriji tako hitro in seveda tudi na opravičen način zadobi tak lepo doneč naslov in značaj. Samoobsebi umevno tu ne pridejo v poštev zavodi, zlasti inozemski, ki smatrajo podeljevanje diplom za neke obit in s kakršnimi diplomami se je že čestokrat varalo občinstvo.

F. Wogroly

86

izprašan učitelj glasbe.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor zahteva zakon.

Gostilna „pri Triglavu“ v Kranju

se daje s 1. julijem v najem.

Ponudbe naj se pošljejo na valjični mlin v Kranju.

79—2

Odda se v najem v hiši št. 180 v Kranju na glavnem trgu

pritličen prostor
pripraven za mesarijo in prodajalno, v isti hiši zadaj
mal prostor pripraven za
skladišče

oziroma tudi za stanovanje,

skladišče

tik kavarne Geiger. — Povpraša naj se pri g. **Rudolfa Kokalju v Kranju.**

84—1

Vsak, kdor ima prašiče

naj da zdravemu prašiču vsak teden eno polno žlico med
krmo:

Kranjske redilne moke za prašiče

doktorja pl. Trnkoczyja krmilno in hranilno sredstvo
zboljšuje, pomnožuje!
meso! mast! rejo! zdravje!

Dobiva se 1 zavojček 50 vinarjev pri trgovcih ali pa 5 zavojčkov poštnine
prosto z všteto zavojnino za 3 krome proti povzetju

v tovarniški zalogi lekarna Trnkoczy, Ljubljana.

Na stotine zahvalnic, tudi uradno poverjenih o dobrih vseh pri zdravih in
bolnih prašičih prihaja vsak dan. Iste so vsakemu na razpolago in se na za-
htevanje pošiljajo poštnine prosto.

Uradno poverilo.

Predloženi prepis se popolnoma strinja pisanemu originalu na dopisnici,
katera ima znamke za 4 krole in 2 vinarja.

Ljubljana, tretjega oktobra edinstvočdesetletna.

(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, tudi so bili sila
revni. Slučajno sem dobil od enega mojih ljudi na poskušnjo en
zavojček redilnega praška (moka) za prašiče. Človek se mora kar
čuditi! Ne morem svojih prašičev dovolj krmili, strašno veliko
požro, tako, da so se čez nekoliko dni močno izredili, hvala
temu izbornemu sredstvu. Morem isto vsakemu najbolje pripo-
ročiti in ga bodem tudi priporočal.

Prosim z obratno pošto pet zavojev redilnega praška (moka)
za prašiče. **Belišče, Slavonija, 31. oktobra 1900.**

Z velespoštovanjem

Josip Englishch
železniški nadziretelj.

Kdor hoče kupiti ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwer-spatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

v Kranju, glavni trg št. 118.

Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen

7-7

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (60 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Otvoritev vinske trgovine

na debelo in na drobno v zaprtih posodah. Cena je na drobno po 28 kr. liter. V zalogi imam črno, rudeče in belo istrijansko vino raznih vrst po najnižji ceni. Ob nedeljah in praznikih do 2. ure popoldne, v Kranju Savsko predmestje št. 17.

Marko Bratovič,
Blaž Rados.

66-2

L. Fürsager, Radovljica

„Pri Primožu“

Trgovina z oblačilnim, specerijskim, steklenim in materialnim blagom, lišpom (Aufputz), drobnino; zaloga raznega blaga za šivilje in krojače, perila in obleke. Zaloga šopkov za neveste, nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Klajno apno za živino.

Spirit in žganje. Šipe in kit. Suhe in oljnate barve, laki, firnež, čopiči vseh vrst. Okraski za rakve.

V podružnici „pri Blažku“:

Specerijsko blago, moka, žito, šoiske potrebščine, sladkarije in igrače.

54-2

82

Oklic.

P 1/3
52

V kuratelni stvari Jakoba Killerja iz Kranja se bodo na dan

25. aprila 1903

popoldan ob 2. uri v magacinu poleg kavarne Geiger v Kranju prostovoljnim potom prodajala za ali nad cenilno vrednostjo razna pisarniška oprava, Wertheimova blagajna, pisalna miza, nadalje pa tudi postelje, posteljna oprava i. t. d. — vse to v najvišjem ponudku proti takojšnjem plačilu.

C. kr. okrajno sodišče v Kranju, odd. II.

dne 6. aprila 1903.

L. S.

Pogačnik m. p.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

5-7

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 8,088.327-61. Stanje hipotečnih posojil K 1,911.009-05.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica

registrirana združba z namenom zveze

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

— obrestuje po 4 1/2 % —

od dne vlotitve do dne vsdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

43-6

Semenena

Lucenske in domače detelje, repe, pese, korenja in trave ter vsake vrste vrtna semena, zanesljivega kaljenja, iz pravih virov, priporoča trdka

57-4

R. & E. ROOSS, Kranj

„Le Délice“ neprekosljivi papir za svalčice
najboljše cevke za svalčice (cigarete)

dobivajo se pri gg. Janku Kocmutu v Kranju in Otonu Homannu v Radovljici.

kletke za ptiče

se izdelujejo po naročilih in označeni velikosti
trpežno dobro in po nizki ceni.

Kje? pove upravništvo »Gorenjca«.

61—2

Otroški vožički

4·50

gld.

4·50

gld.

se dobivajo po sledečih cenah:

4·40, 5·50, 6·50, 7·50, 8—, 9—, 10—, 12—,
14—, 16—, 18—, 20— gld.

**Galanterijsko blago na drobno in
na debelo.**

39—4

ALBIN RANT v Kranju
pod mestom.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
lekar,

dvorni založnik Nj. svet. papeža Leona XIII.
v Ljubljani.

Potrjujem prejem steklenic Vaše **tinkture za želodec**, katero morem najto-
pleje vsakomur priporočati, kajti rabim
jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot
izborna učinkujoče zdravilo služila pri
želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner,
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne **tinkture za želodec**
sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni
ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potr-
jujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem,
ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

IV. 170-28

Karel grof Strasoldo.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

— Solidno blago po čudovito nizkih cenah. —

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštne prosto.

58—3

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

182—9

priporoča Iv. Fr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Večkrat premišlano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi hiše, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, tepežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Dreise
75-47
v Ljubljani.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, saloga
pohištva,

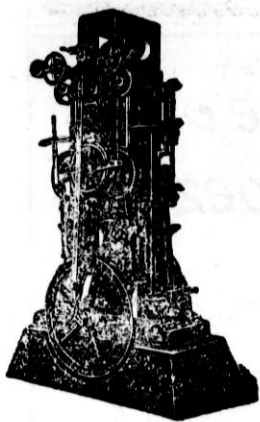
priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zreal, pedoh,
otročjih vozičkov, naslonjatev, poči-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 60-51

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

Ljubljana 76-46

tovarna za stroje, železo
in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

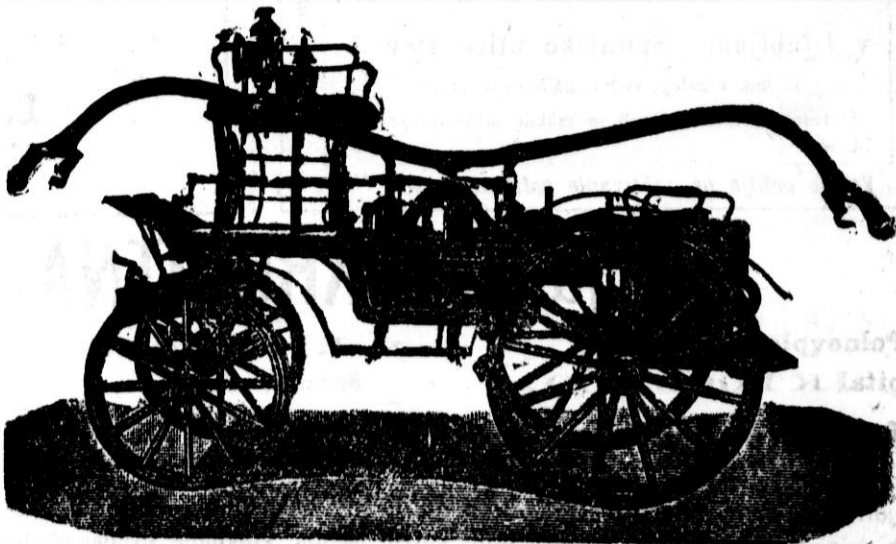
C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnice,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanikna
tkalnica čevl in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 15-12

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
smralini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Priznано najboljšę

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurencu po finosti, ki omogočajo z
jako majhno množino pobarvati veliko po-
vršino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in
steklarskega kleja. 82-45

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

149-80 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSTNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, kise izvršujejo
natančno po naročilu.

Znanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastonj in
frankovano.

Hiša

v prav dobrem stanu, v kateri je gostilna, je naprodaj. Zraven je nekoliko vrta in kajža za gostače. Cena je primerna po dogovoru. Kupci naj se oglase pri lastnici

Mariji Pogačar

Mošnje štev. 4, pošta Radovljica.

65—3

Franc Omersa

51—5

v Kranju

prodaja dobro in po ceni špecerijsko blago, deželne pridelke, železo, izdelke iz železa in kovin, razno orodje za kmetijstvo, rokodelstvo in hišno opravo. — Karbolineum, firnež, lake, oljate in suhe barve, najfineje mazilo za kola, stroje in usnje, Roman- in Portland-cement, okove, traverse, šine za stavbe i. t. d. Semena, trave, domače detelje, najflnejše lucerne i. t. d.

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepene v najboljših kakovostih. — Strel vodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba straniš in kopelnih naprav od preproste do najfineje izvršbe proti jamstvu primerne, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje brezplačno.

118—37

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice štev. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.

74—48

Vzorke pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

kolarski pomočnik

na Jesenicah št. 30.

Ure, zlatnino in srebrnino

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo vseh vrst prstanov, uhanov, brošk, verižic i. t. d., kakor tudi žepnih in stenskih ur, ki so po vsem svetu znane kot najboljše.

Za obilen obisk se priporoča

73—43

H. SUTTNER

urar v Kranju.

Ceniki zastoj in franko.

Izšel je ravnokar najnovejši cenik.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

97—41

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Prešernove

poezije

v novi popolni izdaji z življenjepisom, literarno-zgodovinskimi črticami in estetično oceno. — Uredil Anton Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče usnje z zlato obrezo 3 K, 96—42 po pošti 3 K 20 h.

Založništvo

L. Schwentner

v Ljubljani.

Ljubljanska KREDITNA BANKA

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu trebanju.

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papije. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija).

11—18

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Zahtevajte „Gorenjca“
v vseh gostilnah in kavarneh!

Vljudna prošnja:

Prikupovanjune zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

The Continental
Bodega Company

Najboljša garantirano pristna

južna vina

Portwein, Sherry, Madeira, Marsala, Malaga
i. t. d.

se dobivajo

v Kranju in v Škofji Loki pri Francu Dolencu.

Nekaj sena

ima naprodaj

graščina na Brdu
pri Kranju.

74—2

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajljine mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

81—46

Špecijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

62—4

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom
„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Zaloga svetilk!

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarско, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katranovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje stropov, vlite kotle,

Roman- in Portland-cement, traverze,
stare železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago.

Zaloga različnih barv!

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

je pričelo poslovati **dne 1. januarja 1903 v Kranju na glavnem trgu v hiši g. K. Floriana št. 194.**

Uradije se vsak dan ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoludne, ob ponedeljkih in smajnih dneh pa tudi popoldne od 2. do 4. ure.

Hranilne vloge se obrestujejo po

4 1/2 %

brez vsakega odbitka ter plačuje „Kreditno društvo“ renini davek za vlagatelje iz svojega.

Obresti se računajo od 1. oziroma 15. vsakega meseca po dnevu vložitve do 1. oziroma 15. pred dnevom vzdignjenja. Nevzdignene obresti se prištevajo koncem leta kapitalu.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit, zastave in tudi na hipoteke proti primerni obrestni meri.

V upravnem svetu so:

Franz Krenner, podpredsednik.

Janko Majdič, predsednik.

Rudolf Kokalj, pisarniški ravnatelj.

Karol Jäger.

Josip Kovač.

Nadzorstvo:

Vinko Majdič.

Peter Mayr.

Dr. Valentin Štampihar.

Ciril Pirc.

Ivan Rakovec.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.